

MVCRX090JPVF
prvotní identifikátor

odbor státního občanství

náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 1477-7/OSO-2026

Praha 10. února 2026

Počet listů/stran: 3/5

Žadatel:

XXX

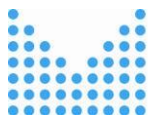
Poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

Podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, je v působnosti Ministerstva vnitra agenda státního občanství České republiky.

Ministerstvo vnitra, odbor státního občanství (dále jen „Ministerstvo vnitra“) obdrželo od výše uvedeného žadatele dne 28. 1. 2026 žádost o poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V žádosti žadatel žádá o sdělení, zda státní občan České republiky pozbyl české státní občanství na základě toho, že před rokem 2014 aktivně zažádal o německé občanství. Zároveň požádal i o sdělení údajů k osobám, které disponují kromě státního občanství České republiky také státním občanstvím Německa a zároveň mají trvalé bydliště na severní Moravě. Požádal i o sdělení, kolik mladých lidí, kteří mají vedle českého také německé státní občanství, může být v případě zavedení branné povinnosti povoláno do Bundeswehru.

K dotazům žadatele uvádí Ministerstvo vnitra z hlediska své působnosti, kterou je výlučně agenda státního občanství (nikoli agenda trvalých pobytů), následující.

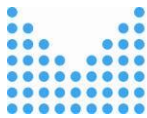
Právní úprava státního občanství byla v České republice v období 1993 – 2013 založena na zásadě jediného státního občanství a předcházení vzniku vícetěho státního občanství. Proto podle ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky (ve znění účinném od 29. 10. 2003 do 31. 12. 2013) státní občan České republiky pozbýval státní občanství České republiky dnem, kdy na základě výslovného projevu vůle (žádost, prohlášení, souhlas nebo jiný úkon směřující k nabytí cizího státního občanství) dobrovolně nabytí cizího státního občanství. K pozbytí státního občanství České republiky nedošlo v případech, kdy došlo k nabytí cizího státního občanství v souvislosti s uzavřením manželství se státním občanem cizího státu, a to za předpokladu, že došlo k nabytí cizího státního občanství manžela za trvání manželství. K pozbytí státního občanství České republiky nedošlo ani v případech, kdy k nabytí cizího státního občanství došlo narozením.

Z výše uvedeného mj. vyplývá, že nabytí občanství cizího státu, k němuž došlo jiným způsobem než na základě výslovného projevu vůle, nemělo za následek pozbytí státního občanství České republiky.

Zákon č. 40/1993 Sb. nezakotvil oznamovací povinnost státnímu občanu České republiky, který nabytí občanství cizího státu, tuto skutečnost oznámit Ministerstvu vnitra nebo úřadu, který vedl dle § 23 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb. evidenci fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státního občanství České republiky a měly v územním obvodu úřadu trvalý pobyt. Absence oznamovací povinnosti fyzické osoby či dotčeného cizího státu měla za následek nedostatek relevantních údajů ve státem vedených evidencích a byla tak jedním z důvodů, proč bylo v nynějším zákonu č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním občanství České republiky“) s účinností od 1. 1. 2014 od zásady jediného státního občanství upuštěno.

Ze statistických evidencí Ministerstva vnitra vyplývá, že od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2013 bylo ministerstvu oznámeno 3.622 případů pozbytí státního občanství České republiky na základě § 17 zákona č. 40/1993 Sb., kdy dotčené fyzické osoby nabyly na základě výslovného projevu vůle státní občanství Německa. Jak ale bylo zmíněno výše, jedná se pouze o dílčí údaj vzhledem k absenci oznamovací povinnosti v období 1993 – 2013.

Ministerstvo vnitra je dle § 50 zákona o státním občanství České republiky správcem informačního systému Ústřední evidence fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky. V tomto informačním systému nicméně nejsou vedeny fyzické osoby, které nabyly německé státní občanství před datem 1. 1. 1993 nebo po datu 31. 12. 2013 (kdy nabytí německého státního

občanství jakýmkoli způsobem nemohlo mít vliv na dosavadní státní občanství České republiky), ale ani ty fyzické osoby, které v období 1993 – 2013 nabyly německé státní občanství jiným způsobem než na základě výslovného projevu vůle (typicky přímo ze zákona). V této evidenci nejsou vedeny ani fyzické osoby, které pozbyly státní občanství České republiky, dle rozlišení, zda podléhají branné povinnosti či nikoli, jakož ani dle rozlišení, zda mají trvalé bydliště na severní Moravě.

Obecně k dotazu žadatele ohledně plnění branné povinnosti a existence dvojího státního občanství uvádíme následující.

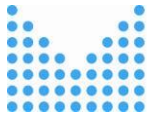
Česká republika je vázána Evropskou úmluvou o státním občanství (vyhlášena pod č. 76/2004 Sb. m. s.; text zveřejněn na <https://www.e-sbirka.cz/sm/2004/76?zalozka=text>), která obsahuje mj. ustanovení týkající se plnění branné povinnosti. Touto mezinárodní smlouvou je vázáno také Německo (dle údajů zveřejněných na webu Rady Evropy, viz <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treaty=166>).

Dle čl. 21 odst. 1 Evropské úmluvy o státním občanství „*Osoby, které mají státní občanství dvou nebo více smluvních států, budou povolávány ke splnění své branné povinnosti pouze vůči jednomu z těchto smluvních států*“.

Dle čl. 21 odst. 2 Evropské úmluvy o státním občanství „*Způsoby uplatňování odstavce 1 lze stanovit zvláštními dohodami mezi kterýmikoli ze smluvních států*“.

Dle čl. 21 odst. 3 Evropské úmluvy o státním občanství „*S výjimkou případů, kdy byla nebo bude uzavřena zvláštní dohoda, která stanoví něco jiného, se vůči osobám, které mají státní občanství dvou nebo více smluvních států, použije těchto ustanovení:*

- a) *tyto osoby budou mít brannou povinnost vůči tomu smluvnímu státu, na jehož území mají obvyklý trvalý pobyt. Nejpozději do 19 let věku se však mohou svobodně rozhodnout, že se jako dobrovolníci přihlásí ke splnění branné povinnosti vůči jinému smluvnímu státu, jehož občany jsou rovněž, a to na celou dobu skutečné služby, která bude přinejmenším rovna době činné vojenské služby požadované prvním smluvním státem;*
- b) *osoby, které mají obvyklý trvalý pobyt na území smluvního státu, jehož občany nejsou, nebo na území státu, který není smluvním státem, si mohou zvolit, že vykonají vojenskou službu na území kteréhokoli smluvního státu, jehož jsou občany;*
- c) *splní-li osoba podle pravidel stanovených pod písmenem a) nebo b) svou brannou povinnost vůči některému smluvnímu státu podle práva tohoto*

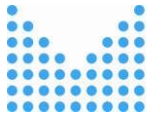
smluvního státu, bude se to považovat za splnění branné povinnosti i vůči kterémukoli dalšímu smluvnímu státu nebo dalším smluvním státům, jehož nebo jejichž občanem tato osoba rovněž je;

- d) jestliže osoba předtím, než vstoupila v platnost tato Úmluva uzavřená mezi státy, jejichž je občanem, již vůči jednomu smluvnímu státu svou brannou povinnost podle práva tohoto smluvního státu splnila, bude se to považovat za splnění branné povinnosti i vůči kterémukoli dalšímu smluvnímu státu nebo kterémukoli dalším smluvním státům, jehož nebo jejichž občanem tato osoba je rovněž;*
- e) osoby, které podle písmena a) svou činnou vojenskou službu vůči jednomu smluvnímu státu, jehož jsou občany, splnily a poté svůj obvyklý trvalý pobyt přenesou na území jiného smluvního státu, jehož jsou občany, budou podléhat záložní vojenské službě pouze vůči tomuto druhému smluvnímu státu;*
- f) použití tohoto článku nijak neovlivní státní občanství dotyčných osob;*
- g) pokud některý ze smluvních států vyhlásí mobilizaci, nebudou závazky z tohoto článku vyplývající pro tento smluvní stát závazné.*

Dle čl. 22 Evropské úmluvy o státním občanství „S výjimkou případu, kdy byla nebo bude uzavřena zvláštní dohoda, která stanoví něco jiného, se vůči osobám, které mají státní občanství dvou nebo více smluvních států použije těchto ustanovení:

- a) článek 21 odst. 3 písm. c) této Úmluvy se vztahuje na osoby, které byly branné povinnosti zproštěny nebo vykonaly civilní službu;*
- b) je-li osoba občanem smluvního státu, který povinnou vojenskou službu nevyžaduje, bude se na ni hledět, jako by svou brannou povinnost splnila, měla-li na území smluvního státu svůj obvyklý trvalý pobyt. Nebude se to však považovat za splnění branné povinnosti vůči smluvnímu státu nebo smluvním státům, jehož nebo jejichž je osoba rovněž občanem a které vojenskou službu vyžadují, pokud uvedený obvyklý trvalý pobyt netrval do určitého věku osoby, jehož výši každý smluvní stát, kterého se to týká, oznámí při podpisu nebo při ukládání svých ratifikačních listin nebo listin o přijetí nebo přístupu;*
- c) rovněž u osob, které jsou občany smluvního státu, který povinnou vojenskou službu nevyžaduje, se bude za splnění branné povinnosti považovat, vykonají-li dobrovolnou vojenskou službu po celou dobu skutečné služby, která bude přinejmenším rovna době činné vojenské služby smluvního státu, jehož občany rovněž jsou, bez ohledu na to, kde mají svůj obvyklý trvalý pobyt.*

Při ratifikaci Evropské úmluvy o státním občanství bylo učiněno následující prohlášení České republiky: „Česká republika prohlašuje k článku 22 písm. b) Úmluvy, že na osoby, které jsou státními příslušníky České republiky

a zároveň státními příslušníky jiného smluvního státu, který nevyžaduje povinnou vojenskou službu, a mají svůj obvyklý trvalý pobyt na území tohoto státu, se bude hledět jako by svou brannou povinnost ve vztahu k České republice splnily, jestliže zmíněný obvyklý trvalý pobyt trval do věku 35 let těchto osob.“

Ve věci plnění branné povinnosti státními občany České republiky v jiném státě bude nezbytné kontaktovat Ministerstvo obrany, v jehož gesci je zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování, ve znění pozdějších předpisů.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.

ředitel odboru